

1064

Jó Szerencsét

Műszaki, Bányászati és Kohászati Heti Szaklap.

Szerkeszti: **Litschauer Lajos,**
kir. bányatanácsos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Telefon:**
Selmeczbánya. **4-5. sz.**

Megjelenik minden vasárnap. =

Előfizetési ára: egy évre 12 kor.

Az előfizetés megkönynyítésére havi egy

(1) koronás részleteket is elfogadunk. —

A megrendelésre vonatkozó aláírások egy

évre kötelezők.

BARTOS ZOLTÁN
BÁNYAFELSZERELÉSEK GYÁRA
BUDAPEST, VI. ARADI-U. 60 SZ.
ÁRJEYZÉK KIVÁNATRA.

Előfizetőink

számára alábbi kedvezményeket sikerült kieszközölnünk

I. Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a *Budapesten VIII., Főherceg Sándor-utca 30. sz.* alatt levő **Magyar Otthont**. Mérsékelt árban (már 3 K-tól feljebb) teljes ellátást, külön bejárattal, szépen burkolozott szobákat lehet ott bérelni. A „*Jó szerencsét*“ minden személyes előfizetője külön-külön kiállítandó igazolvány alapján jogosítva lesz 50% engedményre a szoba és 10% engedményre a vendéglő áraknál. A szoba ára 1 K 50 f-nél kevesebb és 3 K-nál több nem lehet, világítást és takarítást beleértve. — Igazolványért a szerkesztőséghez kell fordulni, ami legegyszerűbben az előfizető díjak beküldése alkalmával történhet meg.

II. Az **Egyetértés** politikai napilapot, mely a legjobban értesült nagy magyar lapok sorában igen előkelő helyet foglal el és naponként 30000 példányban jelenik meg, *tisztelt előfizetőink, rendkívül kedvezményes áron, negyedévenként 6 koronáért rendelhetik meg.* Az előfizetési pénzek az „*Egyetértés*“ politikai napilap, kiadóhivatalához, *Budapest, VI., Eötvös utca 32.*, postautalványon küldendők be. Lapunkra való hivatkozás kívánatos.

Jöjjön, győződjék meg, hogy az IRINYI-OLAJFŰTŐ

fűtőképessége, teljesen korom és koksztól mentes,

szagtalan és tökéletes égetése minden versenyt felülmúl. Mindenféle vas- vagy cserép-kályhába és konyhatűzhelybe a legesekélyebb átalakítás nélkül, mint valami kis fiók, betolható. A szénfűtésnél sokkal olcsóbb. Legkényelmesebb fűtési mód. Tetszés szerint szabályozható. A gázfűtés összes előnyeit nyújtja. Saját szabadalmunk és gyártmányunk. **Ára: 30 kor.**

Gőzkazánokhoz, lokomobilokhoz

4-52

és mindenféle ipari, gazdasági célra és központi fűtésekre :: való Irinyi-olajfűtőkről kívánatra árajánlattal szolgálunk. ::

„IRINYI“ Olajfűtő és Lámpa Gyár

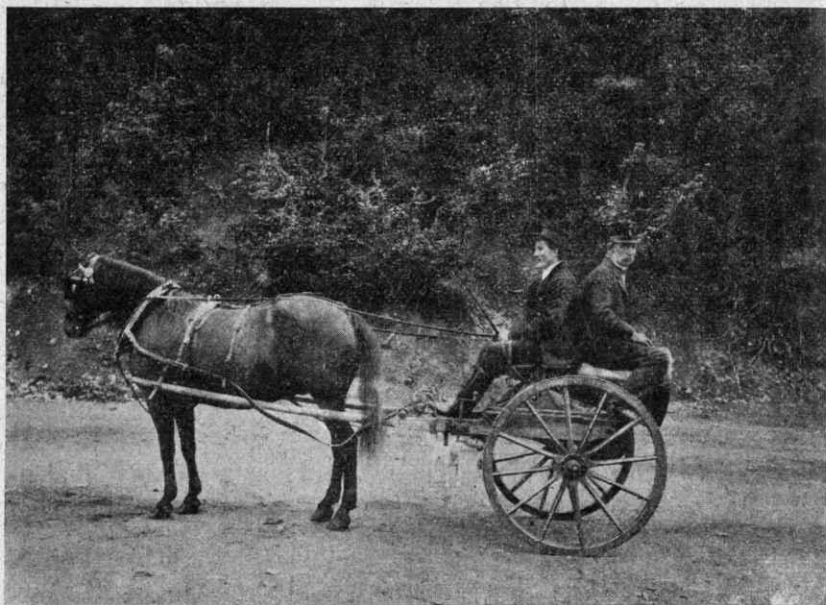
Budapest, VII. ker., Akácfa-utca 45. sz.

Képviselőket és ügynököket országszerte keresünk.

Díszlövészeti ágyú

Szokol Gyula

k. külácsmester találmánya.

Megrendelhető a feltalálónál, Selmecezbányán.

Ára 360 korona.

8—13

Súlya 230 kilogram.

Egy lövés 7 fillérbe kerül.

Közigazgatási ügyekben

u. m. honossági, illetőségi, örökbefogadás, házassághoz-diszpenzáció (kihirdetés aluli felmentés) kivételes nősülési engedély kieszközlése, nagykorúsítás, névmagyarosítás, iparendély megszerzése és közigazgatási ügyekben legmegbízhatóbb értesítésszállító szolgál. Ügyszintén bármely ügynek gyors és lelkiismeretes lebonyolításáról, valamint a szükséges okmányok beszerzéséről gondoskodik.

8—52

FELLNER ÁRMIN közigazgatási és okmánybeszerzési irodája
Budapest, VI., Szondy-utca 79. sz.

JÓ SZERENCSET

MŰSZAKI, Bányászati és Kohászati HETI SZAKLAP.

III. évfolyam.

21. szám.

1910. február 20.

Szerkeszti:

LITSCHAUER LAJOS

kir. bányatanácsos.

Szerkesztőség és

Telefon:

◦ kiadóhivatal:

Szerk.: 4.

Selmeczbánya

Kiadóhiv.: 5.

Nyomda: 29.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ára: egy évre 12 K.

Az előfizetés megkönnyítésére havi 1 K
észetek elfogadjuk. A megrendelésre
kötve aláírással ellátott levelekre
kötve aláírással ellátott levelekre
kötve aláírással ellátott levelekre

TARTALOM: Az... 9 év Magyarország bányamivélé-
lésének történetében. — A szénokszid-gáz
képződése bányaágécek alkalmával. — **Tudo-
mány-Gyakorlat.** A »Rationell« rendszerű új
mélyfűró gépberendezés (2 rajzzal). — **Szemle.**
Vaskohászat. — **Tekhnologia** — **Közigazdaság.**
Közigazdasági hírek. — **Új vállalatok.** — **Piaci**
hírek. — **Kartelek.** **Statisztika.** — **Verseny tárgya-**
lások. — **Hírek.** **Személyi hírek.** — **Hiradások.**
— **Bányászegyesületek.** — **Bányahatósági ügyek.**
— **Társadalmi hírek.** — **Vegyes hírek.** — **Hírek a**
külföldről. — **Munkásügyek.** — **Közlekedés.** —
Irodalom. *Lapszemle.*

A közlemények csakis a forrás megjelölésével vehetők át.

Az ... 9 év Magyarország bányamivélé- sének történetében.

(Minden jog fentartva).

(Folytatás a 377. oldalhoz.)

1759. *Nagy-Almásón* a mélyműveletekkel fel kell hagyni, mert a vízhozáfolyást nem lehet legyőzni. A mélység jól fizet és a műveletek dús kovacs-törményben járnak.

1769. *Deésakna* felszólítást intéz *Deés* város tanácsához, amelyben ama levelét kéri kiadatni, amelyet egyfelől a hagyomány szerint Nagy Károly római császár, a deési határ kijáratásáról adott ki, akkor *Deésakna* még nem létező, másfelől pedig azt, amelyet II. István király ugyanama kijáratásra már *Deésakna* létezése korában erősítette volna meg. (*Deésakna* város jegyzőkönyve. 1769. febr. 3. 30. sz.) *Horgospataka*, hol vaskohó is van, a kincstár kezelése alá kerül. *Oláhláposbányán*, a bányamivélést rendszeresebbé teszik és a kincstár kezelésére bízzák. *Rónaszéken*, az 1765. évben megnyitott József bánya művelésével, földes sója miatt felhagynak. *Selmeczbányán* főbányagróf: Gr. Stampfer Amadeus. *Újbányán* az Althandel bányatársulat, amely negyven év óta veszteséggel dolgozik, a Jakóbi bányából, amelynek víztől mentesítése nagy áldozatok árán és egy 342 öl hosszú vágatnak kihajtása után végre sikerül, először vált be érczetek. *Verespatakon* a kincstár megindítja a kirniki »Mária-Menybemenetele« nevű táró üzemét a Kirniki hegység ércztelepeinek feltárása és a magasabban fekvő bányaművek víztől mentesítése céljából.

1779. *Délius Cr. Trg.* meghalt a Bánátban. *Selmeczbányán* főbányagróf: Gr. Collorédó József.

1789. *Akna-Szlatinán* a Miklós-bányát telepítik, a Kunigunda aknával, 30 m. mélységben a sötetet megütik. A Miklós aknának a sötetig való mélysége 20 m. *Balánbányán* Opra János megtalálja a »rézbánya eret.« *Körmöczbányán* a kincstár bányatelkeinek nagy részével felhagy s azokat az Ignác bányatársulat, nagyrészt új adomány alapján megszerzi. *Oláh-Láposbányán* meghal a bányászat jeles igazgatója: Kutscherfeld Ignác. *Ruda* környékén a létezett kutatótársulatok egyesülnek és »Tizenkét-Apostol« védőnév alatt új és nagyobb bányatársulatot alakítanak. Azóta itt a bányüzem szakadatlanul folyamatban van. *Selmeczbányán* főbányagróf: Gr. Collorédó József. *Újbányán* a Baptista aknában, gazdag érre akadnak.

1799. *Akna-Sugatagon* az Albert-bányát megnyitják és 100 m-re lemélyítik. *Felsőbánya* bányászata ezen évtől fogva 1703-ig évenként átlag 21.000 frtot jövedelmez. *Marosujvárott* a bányába behatoló telített sóvíz mennyisége havonként átlag 700 akóra növekszik. A tisztviselők és a munkások a szomszéd falvakba menekülnek. A sószállító hajókat a csetrej malomgátig vontatják fel. *Soóvár* igazgatási szervezetét május 29-én szentesítik, Edlersbergi Lenoble gmundeni tanácsos felügyelete alatt. A szervezet a tiroli sófőzők mintájára készült.

1809. *Akna-Sugatagon* megnyitják a Teréz-bányát. *Akna-Szlatinán* a Ferencz-bányát megnyitják, ahol a 24 m. aknamélységben a sötetet megütik. *Gerlistyén*, a Steierlakkal szomszédos kamarai területen a szénre-kutatást jó sikerrel megkezdik és több magánvállalkozó jogot kap a feltárt szén kiaknázására. *Marosujvár* sóbányászatának vezetését Mészáros veszi át. Mészáros halálával Ewinger tordai bányagondnok lesz Marosujvár főnöke. *Pécs* mellett a kőszenet, Schwartner ez évben megjelent statisztikájának adatai szerint már ismerik. *Vaskő-Dognácskáról* kezelik a vaskői bányászatot, amelyhez a Vaskőtől délre fekvő Péter-Pál és Elias-Enoch bányák is tartoznak. Vaskőn csak egy bányafelőr lakik. A Dognácskán lakó felőr, Franzenau bányamester felügyelete alatt áll. A felőr 25 frt (50 K) havi fizetést és esetenként 2—4 frt. pótlékot kap. Az őr aki az érecek válogatásánál és a pörkölésnél van alkalmazva, valamint a mázsamester is, a tizenkét óras munkaszakaszban 63 krt. keres. A bányamester tizenkét óránként való bére 57 kr.; a külőr 90 krt., az éjjeli őr 50 krt keres. A vájó 50, a segédvájár 42 kr-ért dolgozott. A bányakovács szakmában dolgozik és egy-egy fűrónak a kiélesítéseért $\frac{1}{4}$ krt, egy forrasztásért 1 krt kap. A puskapor kilogrammjának ára 3 frt 56 kr., a közönséges fagygyúgyertya kilogrammja 1 frt 62 kr., egy kilogramm aczél ára 57 kr., egy kg. vasnak ára 21, és egy kg. olajnak az ára 1 frt 12 kr. A vasércnek metermázsája a resiczai kohóba való szállítása 34 krba, Német-

Bogsánba szállítva 295 krba került. Az érczek termelésénél 15—25 krt fizettek metermázsánként, ahol a szállítás, a világítás, a vashulla-dék és a lövőpor ára az öszszegbe be van már számítva.

1819. *Körmöczbányán* a Zsigmond-György bányatársulat sok nehézséggel küzd. *Marosujvárott* az I. Ferencz király és neje, Karolina királyné látogatásának emlékére megnyitott Karolina-bánya vízbetörés folytán elfúl. *Nagyág* bányáiban a veszteségek mind érezhetőbbek lesznek. *Selmeczbányán* főbányagróf: Br. Révay Nep. János. *Soóvárott* a »Ferencz-fözde« leég, ami által a kincstár 150.000 frt kárt szenved. *Úrvölgyön*, a Miksa aknán a bányamíveléssel felhagynak.

1829. *Bánátra* vonatkozólag az 1818. évi udvari bizottság felterjesztése. legfelsőbb utasítás alakjában elintézését nyer. Ezen utasítás főpontjai: A bányatársaknak engedtessek meg a réznek szabad elárúsítása, a réznek kereskedelmi árukká való feldolgozása és a bányamívelésnél, az olvasztásnál és a közéletben szükséges fát igen csekély becsúárban adják nekik, végre, hogy az előrevett pénzeket a bányatársak kohóinál levő érczekben és terményekben fekvő fémek értékéből alkalmas határidőben, kamat nélkül fizessék vissza. Ezt az utasítást a bányatársak azonban nem fogadták el, ami nagy hiba volt, mert az elégedetlenség folyton nőtt és a bányamívelés ennek folytán hányatlatni kezdett. *Bodonos* bányász helységben rom. kat. templom épül. *Marosujvárott* a talajsülyedések a »Szeratura« téren terjednek. Az apró sónak a külre szállítása végett, kerekas gémet állítanak fel. *Selmeczbányán* főbányagróf: Br. Révay Nep. János.

1839. *Csetneken* pestis dühöng. *Körmöczbánya* altárójára vonatkozólag a selmeczbányai főbányagrófi hivatal felterjeszti december 19-én a terveket és a költségvetést. Az altáró hosszúsága 6557 Selmezi ölben, építésének költségei 543.640 frttal vannak megállapítva. *Marosujvárott* a só évi termelését 800.000 bécsi mázsára kívánják emelni. A só fejtésével 300 munkás foglalkozik. A szállítás, mind a három aknán át esti 10 óráig van naponta üzemben. *Petrosz-on* a vasmű igen jelentékeny. *Selmeczbányán* a bányászat legfőbb vezetője: Svaiczter Gábor, cs. kir. udvari tanácsos. *Soóvárott* újra kigyullad a »Ferencz-fözde.« *Steirlakon* két oraviczai vállalkozó szerződést köt a *Gerlistyei* bányák kiaknázása végett. A szerződés kikötött időtartama 12 év; az évi bérletösszeg 871 frt és az eladott kőszén minden mérője után 2 kr. pengő pénzben. *Tokodon* a véletlenül felfedezett széntelep-kibúvások nyomán, a feltárás megindul. *Úrvölgyön* a Ludovika-akna lemélyítését befejezik. Az akna mélysége 179 öl. *Vaskohon* a vashámorban 1500 mázsa vas készül, amelynek mázsáját ott helyt, 17 frtjával értékesítik.

(Folytatjuk.)

A szénokszid-gáz képződése bányaégések alkalmával.

(Az Essener Glückauf 1909. évi 49. számából.)

(Folytatás a 379. oldalhoz.)

Égő aknák oltása közben azt állapították meg, hogy nemcsak szénokszid-gázokat tartalmazó füstgázok képződnek ilyenkor, hanem azt is, hogy e gázok az oltás által a bánya belseje felé nyomulnak. Ama feltételeket megállapítandó, melyek között eme jelenségek mutatkoznak valamint azért, hogy a kihúzó aknába beeső vizeknek a levegő-áramlásra való behatását meghatározza, szerző Bensbergen, a Weisszinkérczbánya kifalazott új szállító-aknájában beható kísérleteket végzett, amelyeknek az volt a célja, hogy ama vízmenynységet megállapítsa, mely megkívánatnék ahhoz, hogy a 14° C-nyi hőmérséklet-különbség által kihúzóvá tett levegőáramlás irányát megfordítsa. A levegőáramlás irányváltozását előidéző nyomás-különbség, az egész aknára vonatkozólag 100 kg. A bebocsátott víz 7:46 másodperc alatt érkezett le az akna zsompjára. Elméletileg tehát a levegő-áramlás irányváltozását előidéző 100 kg-os nyomás-különbséget ellensúlyozandó, 7:46 másodperc alatt 100 kg. vizet kellene az aknába beönteni, míg az irányváltozás előidézésére legfeljebb kétszer annyit, vagyis elsőpercenként kerekszám 1:6 m^3 víznek kellene az aknán át a zsompra leesni. A vizet akként bocsátották be az aknába, hogy az elsőpercenként 1:2 m^3 . vizet adó vízemelőgép nyomócsöveiből a vizet az aknába beeresztették. A levegőáramlás a 80 m. mélyszint menyezetén a kiömlést közvetlenül követő percekben majdnem egészen megállott, míg ugyanama szint talpán az akna-felé való kihúzás azonnal érezhetővé vált. A 140 m. mély szinten a levegőáramlás irányváltoztatása (megfordulása) először a tetőn, utánna pedig az egész várat keresztsszelvényben érezhető volt. Ugyanez történt a 170 m. mély-szinten. Ezek a hatások jóformán hirtelenül állottak be s a víz beesésének közvetlen következményei voltak. Miután a 80 m. mély-szinten a víz árja a levegőt felszívta s a mélyebb szinten ismét szabadon bocsátotta, feltehető, hogy a mélyebb horizontokban a bányába beszorított levegőmenynységnek legalább egy része nem áramlott ki a külre. hanem benn a bányában, a 80 m. és a mélyebb fekvésű horizontok között körforgásba jutott. A vízeresztés beszüntetése után a rendes levegőhúzás pár perc multán ismét helyreállott. A kísérlet eszerint tehát beigazolta, hogy itt ugyanazok a befolyások érvényesültek mint égő aknák vízzel történt oltásánál, habár ez az eredmény kissé meglepő is, amennyiben az égő akna kihúzó levegőáramlása feltétlenül melegebb mint az, amely a kísérletező aknából felszállott. Természetes dolog, hogy itt még azt a körülményt is figyelembe kell venni, hogy a lezuhanó víz, nem finoman eloszlott állapotban, tehát permetezve, hanem

egyetlen erős sugár alakjában jutott le az akna zompjára. A lezuhanó víz, ha erős sugár alakjában omlik alá, a körülötte levő levegőt mohón magával ragadja, minek okát nagy valószínűséggel a szabad esés törvényében kell keresni. A tűz oltását, ezek alapján nem az egész lezuhanó víztömeg, hanem annak csak bizonyos, még pedig csak ama része végezheti, mely az égő részeket közvetlenül találja; a többi csak hűti a lángot s legfeljebb a tűz tovaterjedésének állja útját. Bármint legyen is, az mindenesetre bizonyos, hogy a víznek bebocsátása utján való aknatűz-oltás aránytalanul nagyobb veszedelmekkel jár, mint a menyinyi hasznót hajthat. Az oltás lehetőségének esélyei növekedők, ha a víz bebocsátásának a pontja nincsen tulságosan magasban a tűz fészke fölött. Mindig az azonban a legfőbb baj, hogy az oltás célzatával beejtett vizek, a szénokszidgázt a bányába beszoritják.

Összevonva a mondottakat, szerző a bányatűzek oltása tekintetéből, mintegy sinórmértékül szolgálható következő konkluziókra jutott: Az égő aknába a keletkezett tűz eloltása célzatával bebocsátott víz, lezuhanása közben nagyobb levegő-tömegeket ragad magával a mélységbe, a tűz helyén szénokszidgáznak a fejlődését előidézti vagy legalább is elősegíti s ezt is magához és magával ragadja, miáltal tökéletes elégését megakadályozza. A zuhogó vízár a magával ragadott szénokszidgáz, levegő és füstös levegő keverékét tehát a mélyebb bányaszintekre magával viszi s ott bocsátja magából ki, ahol a talphoz ütődven szétfrecscsen és szétfolyik. Az aknák illetően módon való eloltása tehát a bányában lévők életveszedelmét fokozza, bár bizonyos körülmények között az oltás így is lehetséges. Ez a lehetőség akkor áll be, ha a kérdéses bánya, a küllel csupán egyetlen egy aknával kapcsolatos. Oly bányászatoknál, amelyek a szellőzés szolgálatába rendelt több nyiladék utján vannak a küllel kapcsolatban, az aknatűz eloltását a munkásoknak kiszállása előtt, víz bebocsátásával nem szabad megkísérelni. Égő behúzó aknákat, a ventilátorok üzemének beszüntetésével kihúzásra kell kényszeríteni.

(Vége.)

Tudomány-Gyakorlat.

A „Rationell“ rendszerű új mélyfúró gépberendezés.

Schenk E.-től; az »Organ der Verein d. Bohrtechniker« 1910. évi 2. számából; 2 rajzzal a 402—403. oldalakon.

Ezen berendezés mindenekelőtt azt célozza, hogy ama nagy hibát elmellőzze, melyben a legtöbb gyorsan ütő fúrórendszer szenved és mely lehetetlenné teszi, hogy egyazon fúróberendezéssel, időtrabló át-

szerelések nélkül, a tulajdonképpeni gyorsan ütve-dolgozó öblögető fúrás munkáról, a szárazon-fúrómódszerek egyik vagy másik módjára átmenni és mind a két fúrómódot egyaránt jól és gyorsan használni lehessen.

E nagyon is kívánatos célzt a »Rationell« rendszerű új mélyfúró gépberendezés a szó legszorosabb értelmében szolgálja mert, minden bevált szárazonfúró-szisztémába (Canadai, Köbrich-féle, Fauck szabad eséssel dolgozó fúrómódszere, kötéllel-fúrás stb.) bekapcsolható.

A legtöbb gyorsan ütő fúrórendszert a szárazon fúráshoz egyáltalán nem lehet használni s ha mégis, úgy teljesítő-képességük a szárazon-fúrómódok bevált alakjainak teljesítéséhez képest aránytalanul csekély. Megemlítjük végre, hogy egynémely gyorsanütő-fúrómódszer használata esetén, a próbára szivattyúzás, ami a megfúrt folyadék mennyiségének a megállapítása végett elegendhetetlen, egészen lehetetlen dolog.

A »Rationell« rendszerű gyorsan ütve működő mélyfúró gépberendezést úgy kizárólagosan csak öblögető fúrásra alkalmas módon, mint valamely szárazonfúró-mélyfúróteleppel kombinálva lehet megkonstruálni, minek folytán vízben szegény, vagy oly területeken, amelyek az öblögető vizet egészen felveszik és levezetik is és akkor is sikeresen alkalmazásba vehető, mikor a petroléumot vezető réteg a közvetlen közelségben van és a zónán száraz-fúrással kell áthatolni.

E fúrógépek jellegzetes fővonását az képezi, hogy a fúrószerszám csigasorra van felfüggesztve s a görgönyék csapjainak eltolása útján végzi mozgását.

A becsatolt rajzokban bemutatott kivitel-alakon, kettős csigasor van alkalmazva, mely az 1 és 2 görgönyékből áll, amelyek az *A* lebocsátó-szerkezethez erősített 3 szalag-kötél át van vetve; az alsó 2 görgönyéről, a szalagkötél a laza, a nyomatytyú göröndjére szerelt 4 görgönyén át a 14 fejpgörgönyéhez van vezetve, amelyen túl a fúrórudazathoz (5) van kötve. A 14. fejpgörgönye a fúrónyomatytyún fekszik; a fúrónyomatytyúnak visszafektetése a fúrólyuk szájnyílását szabadabbá s hozzáférhetővé teszi. A 16 forgatónak a 19. orsónak fejével való kapcsolatba hozatala útján a beállítható (13) rúgótelep bekapcsolható, aminek segítségével a 14 fejpgörgönyének rugalmas ágyazását, ami a gyorsan-ütve-működő fúrómunkánál szükséges, lehet elérni. Ha a munka menete úgy kívánja, a 20 ékeknek a *b* és *c* toldatok közé való beállításával, a rúgós ágyazás kikapcsolható. A 8 emelőnek a mozgatását a 10 kerülékes tárcsa végezi, melyhez a 11. görgönyék simulnak. A 21 hajtótárcsának, amely egyáltalán lendítő-kerékképpen is működik, a forgatása közben az emelők ollószerű mozgást végeznek, aminek folytán a 3 szallagkötélre felfüggesztett fúrószerszám, fel- és lemenő mozgást végezni kényszerül. Ezen

újszerű mozgó-szerkezetnek az az előnyös oldala, hogy a kerülékalakú tárcsának csekély emelése folytán, az ütések számát még alacsony fordulásszám esetén is rendkívül fokozhatja, mi különösen kézzel mozgott szerkezeteknél válik be.

A 8 emelőket a 12 és 15 rúgótelepek támasztják alá. Ezek egyrészt arra szolgálnak, hogy a fűrészszám törés-esélyeit csökkentsék, másrészt pedig arra valók, hogy a mélységgel növekedő súlynövekedést megfelelő utánfeszítésük, esetleg szaporításuk, utján kiegyenlíteni segítsék.

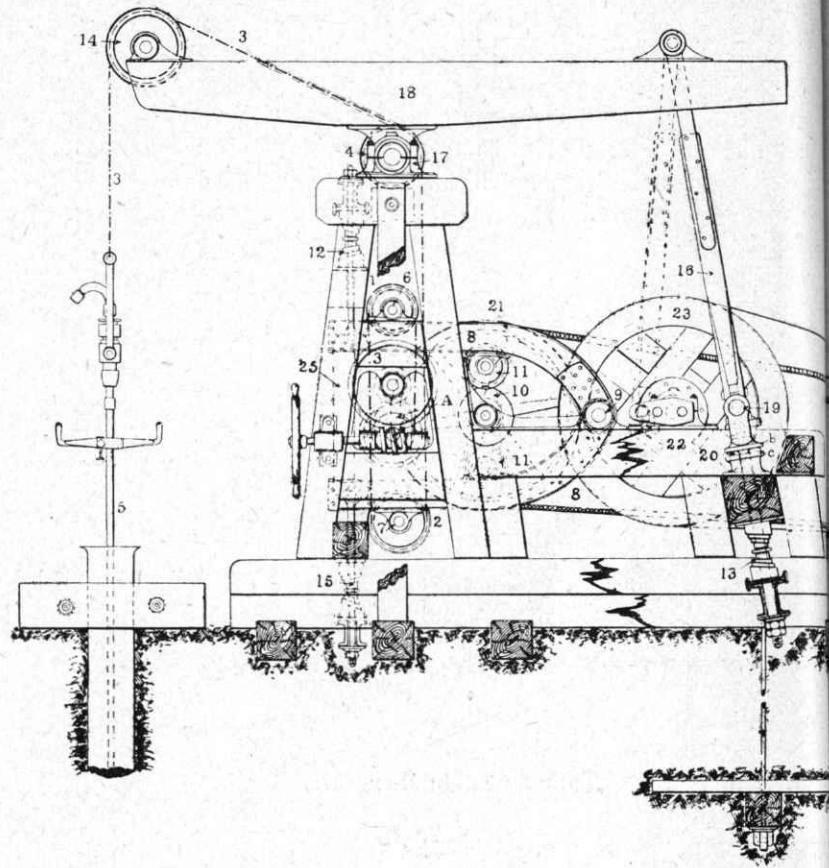
Szárazon-fűrő konstrukciókon a szallagkötelet az *A* után-bocsátókészüléktől közvetlenül vezetik a fűrészszámhoz, ami a 4 és 14 görgönyéken való átvétele utján förténik. Miután a hajtókötelet a 21 tárcsáról levették és a 16 hajtórúdat, a különböző emelésmagasságoknak megfelelően több helyen átfúrt forgatóra ráakasztották, a szerkezetet a 23. tárcsára felrakott hajtószíjjal megindítják.

(Vége).

Szemle.

Vaskohászat. | **Új Martinkemence kettős tüzelőhelyyel.** A *Brisker C.* által a *Stahl und Eisen* XXIX. évfolyamának 30. számában ismertetett ezen új Martinkemence két tüzelőhelyből áll úgy, hogy a tüzelőhelynek, görgönyés csapok által való alátámasztással oly forgómozgást lehet adni, hogy az egyik tüzelőhelynek a tartalmát egészen vagy részben, a másik tüzelőhelyre átvinni lehessen. A kemence tartalmának kifelé való kiürítése csapolás utján éppen úgy történik, mint az az álló kemenczéknél szokásos. Az eddig ismeretes buktató-pestekkel ellentétben a buktató mozgás itt nem a kifelé való kiürítés céljaira, hanem arra szolgál, hogy egyazon kemenczében többféle folyamatot lehessen végezni. A vaskohászat céljaira a kemence a Talbot-pesteknél használatos eltolható fejjel építhető. Ott és itt is csak igen csekélyfokú eltolásokról van szó, hogy a falazat tágulásának eseteire kellő mozgásterek álljanak rendelkezésre. Nagyobb kemenczéknél a tökéletesebb súlykiegyenlítés okából a görgönyés csapokat ketté is lehetne osztani. A szokásos kemenczeméreteknél egészen kis méretű buktató mozgások elegendők ahhoz, hogy egyik tüzelőhelyről a másikra már elég jelentékeny fémtömegeket átvinni lehessen. Arra kell ügyelni természetesen, hogy a második tüzelőhely az átöntött fémet felvenni képes is legyen, amit azért kell megemlíteni, mivel a második tüzelőhely is ferde helyzetben van. E követelésnek a kemence középső részsűjével szemben fekvő tűzhidaknak megfelelő megemelésével igen könnyen meg lehet felelni. Más szerkesztés-

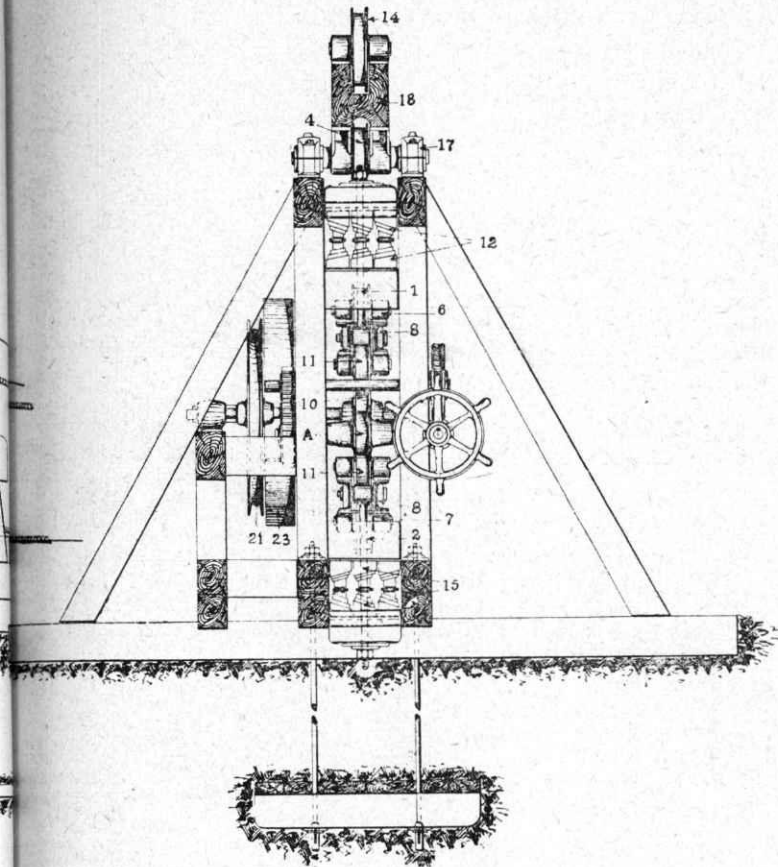
alakoknál a fejek és a boltozatok állanak és a buktató mozgás csupán a tüzelőhelyre szorítkozik. A kemenczének ezt az alakját főképpen a fémkohászat céljaira, tehát alacsonyabb hőmérsékleteknél lehet sikeresen alkalmazásba venni. A nyersvasérc eszerint való munkafolyamatát, amely a kemence szerkesztésének alap gondolatát adta meg, röviden a következőképpen lehet körvonalozni. Az első kemenczében levő adás, amely a salakból vasat többé nem redukálhat, tehát már

A »Rationell« rendszerű géberendezés.

széntől mentesítve van, vasbandús salakjától meg lesz szabadítva, hogy a végső raffinálást foganatosítani lehessen. Ebből a célból a kemenczét átbuktatva a salakot az egyik tüzelőhelyről a második tüzelőhelyre folytatják. A második tüzelőhelyen az új adásnak szilárd tétele már elő van készítve. A salaknak bevezetése után a folyós nyersvasat adják fel, amely a forró, vasbandús salakkal érintkezve, feltűnően ener-

gikusan reagál. Eközben az első tüzelőhelyen az adás elkészült, mire le is csapolják. A tüzelő-helyet erre a szokásos módon kijavítják és csapoló nyílását egyelőre még nyitva hagyják. Miután a folyamat folytonos, a salak amely a lecsapolásnál a kemenczét el nem hagyja, miután ez idő alatt a második tüzelőhelyben van, állandóan szaporodik. Kell tehát arról is gondoskodni, hogy a fölös salak eltávolíttassék, ami mellett arra kell ügyelni, hogy lecsapolása akkor történjék, ami-

kor vasban legszegényebb. Ez éppen akkor fog bekövetkezni, mikor az első tüzelőhelyen az adás lecsapolásra került és a második tüzelőhelyre a nyersvaspótlást feladták. A kemenczének csekély mértékben való buktatásával a fölös salakot a kemence középső rézsűjén át, az első tüzelőhelybe és itt a nyitva hagyott csapoló-nyílásán keresztül, a kemenczéből el lehet távolítani. Másképpen is el lehet különben

járni, midőn a fölös salakot, a második tüzelőhely tűzhydján át folytatják le, ami csekélyfokú buktatással akadály nélkül megtörténhet már azért is, mivel ekkor az első tüzelőhelyen csakis az új adásnak szilárd betétje fekszik, vagy pedig az első tüzelőhely üres. A második tüzelőhelyen a fölös meleget, ércfeladással lehetőleg kihasználják. Az ércnek adagolása mindaddig folyik, amíg azt a hőmérséklet viszonyai meg nem engedik. Miután a pótlásul feladott érczek vastartalmának csak bizonyos része redukálódik és csak részben kerül bele a második tüzelőhely adásába, az ércnek egy része itt elsalakul. A folyamat eredménye ismét a kivánt vasbandús salak, amely egyszerű buktatással az első tüzelőhelyre feladható. Az ilyenszerű munkafolyamatnak előnye: hogy a közvetlenül kohósítható ércmenynyiség nagyobb mint az eddigelé lehetséges volt és, hogy a készelés folyamata sokkal energikusabb lefolyású lesz, ha a vasnak redukciója legnagyobb részében forró, folyós salakból és csak kisebb részben szilárd érczekből történik. *Schroeder. Ig. (6.)*

Tekhnológia. **Nagy hőfokok mérése.** Schmidt, a berlini egyetem fizikai intézetének tanára legujabban megállapította a Bunsen-lángnak a hőmérsékletét. A hősugározás törvényének alapul vétele mellett az emiszzióból és abszorpsióból, optikai pirometer segítségével azt találta, hogy a láng közepében a hőmérséklet kb. 1600° , a lángnak a szélén 1800° , az átlagos hőfok 1640° . A láng elnyelő-képességéből középértékként $1630-1695^{\circ}$ jött eredményül úgy, hogy a valószínű érték 1670° . Az eddig és különböző úton talált két eredmény 1640 és 1670° , ennél fogva elég jó eredményvel egyezik ezzel a legujabb értékkel. Ezzel összefüggnek *Féry* és *Cheneveau* kísérletei, akik a platina olvadási hőfokát kutatták napjainkban. Az ő kísérletük eredménye, melyet szintén optikai pirometerrel végeztek, 1690° és 1750° között ingadozik úgy, hogy ennél fogva a Bunsen-láng hőmérséklete valamivel kisebb és így a platinacsészét megolvasztani még nem képes. *Féry* most új ügyes pirometert szerkesztett. Ugyanis a hőnek kitett pirometereknek, az volt a hátrányuk, hogy 1000° -nál már tönkrementek, ezért *Féry* sugárzó hőre berendezett optikus pirometert készített 1904-ben, amelynél a tüzelő-tér nyílásán kiáramló hősugarakat a rá szerelt kis homorú-tükör, alkalmas módon termo-elemre veti s így méri meg a hőfokot. Ehhez azonban igen körülményes berendezkedés, vezetékek, stb. kellenek, amiért *Féry* most egy újabb, telep nélkül való, mérőt szerkesztett. Ez, két fémből készült rúgótekeres; a tükör ezekre veti a sugarakat és a rúgótekeres eszerint tágul vagy húzódik össze, mely mozgását könnyű aluminium-mutató jelzi. Ezeket a mérőket a Cambridge Scientific Instrument Co. gyártya. *(Z. f. Gasbeleuchtung. Mm. (7.)*

Közgazdaság.

Közgazdasági hírek.

A vasipar küzdelme. Az utóbbi időben két nagyon fontos tervezet

került a felszínre. Egy berlini czég Budapesten vas- és fémhulladék feldolgozó gyárat akart létesíteni, amely egy magyar szabadalom alapján a fémhulladékot brikettezni akarta, hogy így előkészítse a további feldolgozásra és fuvarképessé tegye. Ugyanebben az időben belga és francia vállalkozók Fiumében vasolvastót akartak létesíteni 3 millió korona befektetéssel, hogy a boszniai és spanyolországi olcsó vasérczekből nyersvasat állítsanak elő. Az első terv megvalósítását a tőkehiány gátolta meg és úgy látszik a fiumei vasolvastó létesülése elé is logyözhetetlen akadályok gördültek. Alig került ugyanis nyilvánosságra a tervezetés, a spanyolországi vasérczek ára 2—3.60 koronával emelkedett tonnánként, ami egy csapásra megváltoztatta az egész vasolvastóipar helyzetét. Nagy szegénységünkre és gazdasági életünk szervezetlenségére mutat ez a különös anomália, hogy ezt a távoli kedvező konjunkturát is mi érezzük meg a legjobban, krízis alakjában. Nemcsak a fiumei vasolvastó ügye esett vízbe, hanem egész nyersvasiparunkra nézve érezhetővé lesz nemsokára a kedvezőtlen hatás. A sziléziai vasolvastók, amelyek a magyarországi vasérczekeken kívül főleg spanyolországi vasérczekre voltak utalva az áremelkedés következtében még jobban rászorulnak a magyarországi vasérczekre és ennek következtében vasérczkivitelünk még erősebben fog növekedni. Hogy ezt mennyi ideig bírjuk ki, az nagyon kérdéses. És ez a szomorú kérdés különösen most aktuális, amidőn az egész világon megváltoznak a nyersvasipar erőviszonyai. A legutolsó időig a német vasművek abban a reményben fejlesztették kohóikat, hogy sikerülni fog a nyersvasnak az Egyesült-Államokba való ekszportja. Csakhogy az amerikai Gary felépülésével megfordult a helyzet, az amerikai vasművek nemcsak a folyton emelkedő szükségletet tudják kielégíteni, hanem újra ekszportképesekké lesznek. És a német vasművek kénytelenek egész túltermelésükkel az európai piacokra feküdni, ami elszánt árharcokat fog maga után vonni. Ebben a harcban három csoportra oszlanak az európai államok; a produktivek harcát Németország, Anglia és Svédország vezeti, a Balkán paszsziv, Magyarország, Spanyolország és Oroszország pedig nyersérczekkel vesznek paszsziv részt a harcban. Mert a produktív államok nagyon is reá vannak utalva a vasérczbehozatalra. Spanyolországból a rubbioi bányákból a múlt év utolsó hetében 67.400 tonna vasérczet vittek Amerikába, a németországi és angliai szállítások is oly nagyok, hogy kénytelenek új bányákat nyitni.

Hogy a mi vasérczkivitelünk is állandóan növekszik, ez a szomorú tény oly természetes, hogy felesleges külön is megemlíteni. *Pn.* (25.)

Új vállalatok. | **Humboldt magyar géprészvény-társaság** címmel, az 1909. évi december hó 9-én tartott alakuló közgyűlés által elfogadott alapszabályok szerint új részvénytársaság alakult Budapesten. (Budapesti törvényszék 1910. jan. 8. 847. sz. 10737/1). A vállalat tárgya: mindennemű gépeknek, kazánoknak, bánya- és kohóművek, vegyi- és keramiai gyárak, ásványbányák és hasonló üzemek számára való készülékeknek, vasszerkezeteknek és hasonló cikkeknek előállítására és forgalomba-hozatala, valamint mindennemű ezzel kapcsolatos és rokon üzleteknek akár saját, akár idegen számlára való folytatása. Tartama határozatlan időre terjed. Alapítókéje: 100000 korona, mely 100 darab egyenként 1000 korona névértékű, bemutatóra szóló részvényre oszlik. Az igazgatóság: 3—5 tagból áll. Az alakuló közgyűlésen az igazgatóság tagjaiul megválasztottak: Anger József, Deeg Alfréd, Gondos Izsó, Mattes István és Zörner Richárd, kiknek ebbeli minőségük és cégjegyzési jogosultságuk bejegyeztetett. *Közp. Ért.* (11).

Piaczi hírek. | **ÉRTÉKPIACZ. Értéktözsdei árfolyam-jelentés.**
(A Központi Váltóüzlet R.-T. Budapest, V., Szabadság-tér 3., eredeti heti tudósítása.)

1910. február 10—16.

	10-én	11-én	12-én	14-én	15-én	16-én
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár 4 $\frac{1}{2}$ % kölcsönkötvény	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvény	3155.—	3155.—	3155.—	3130.—	3130.—	3130.—
Magyar által. kőszénbánya 4 $\frac{1}{2}$ % elsőbbségi kötvény	—	—	—	—	—	—
Magyar által. kőszénbánya részvény Urikány-Zsilvölgyi kőszénbánya 4% elsőbbségi kötvény	635.—	635.—	635.—	635.—	635.—	635.—
Beocsini cementgyári Unio r.-t. részvény	670.—	670.—	666.—	665.—	665.—	665.—
Északmagyarországi kőszénbánya részvény	338.—	337.—	337.—	337.—	335.—	330.—
Esztergom—szászvári kőszénbánya részvény	200.—	200.—	200.—	200.—	200.—	200.—
Felsőmagyarországi bánya- és kohómű részvény	620.—	630.—	630.—	640.—	640.—	640.—
Kőszénbánya és téglagyár (Drasche) részvény	579.—	579.—	580.—	590.—	598.—	599.—
Magyar asphalt r.-t. részvény	179.50	182.—	183.—	184.50	184.50	182.—
Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. részvény	630.—	629.—	629.—	630.—	630.—	630.—
Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. új részvény (1909. kib.)	598.—	598.—	598.—	598.—	598.—	598.—
Nadrágyi vasipar társ. részvény	470.—	470.—	470.—	470.—	470.—	470.—
Rimamurány—salgótarjáni vasmű r.-t. részvény	660.50	660.—	660.—	660.50	661.—	660.—
Schlick-féle vasöntőde és gépgyár r.-t. részvény	465.—	465.—	465.—	465.—	465.—	465.—
Klotild első magyar vegyi ipar r.-t. részvény	268.—	268.—	267.—	269.—	269.—	269.—

FÉMPIACZ. Fémárak. Budapesten febr. 12-én. *Finom vörösréz* 160 korona. Ócska *tűzszekrényréz* 148 korona. *Bárányón* 98 százalékos 364 korona. Bárányón 99 százalékos 371 korona. *Horgany* Hohenlohe bányatermék $63\frac{1}{2}$ korona. Horgany J. H. átöntött minőség 58 korona. Horgany, W. H. jelű átöntött minőség 55 korona. *Ólom* selmeczi, vagy nagybányai 43 korona. Ólom, kereskedelmi minőség 40 korona. *Antimon regulus* 72 korona. Az ár 100 kilogramonként helyt Budapest. készpénzfizetés mellett 2 százalék skontóval a számla keltétől számított 30 napon belül értendő. *Bp.* (37). — *London.* (febr. 9.) *Vörösréz* 59 készpénz, $59\frac{7}{8}$ három óra; *Ón* $147\frac{3}{4}$ készpénz, $149\frac{5}{8}$ három óra; *Ólom* $13\frac{3}{8}$; *Horgany* $23\frac{1}{4}$; *Alumínium* — font sterling (10 font sterl. 240·95 K). — (febr. 10.) *Vörösréz* $59\frac{5}{8}$ készpénz, $60\frac{1}{2}$ 3 óra; *Ón* $148\frac{7}{8}$ készpénz $150\frac{1}{2}$, 3 óra; *Ólom* $13\frac{1}{2}$, *Horgany* $23\frac{1}{4}$, *Alumínium* 71 font sterling. (10 font sterl. 240·97 K). — (febr. 15.) *Vörösréz* $59\frac{5}{8}$ készpénz, $60\frac{3}{8}$ három óra; *Ón* $150\frac{5}{8}$ készpénz, $152\frac{1}{4}$ három óra; *Ólom* $13\frac{1}{2}$; *Horgany* $23\frac{1}{4}$; *Alumínium* 71 font sterling. (10 font sterl. 240·85 K). — (febr. 16.) *Vörösréz* $58\frac{1}{8}$ készpénz, $59\frac{7}{8}$ három óra; *Ón* 151 készpénz, $152\frac{5}{8}$, 3 óra; *Ólom* $13\frac{1}{4}$; *Horgany* $23\frac{1}{4}$; *Alumínium* 71 font sterling. (10 font sterl. 240·85 K). *Bp.* (34—39). — **VASPIACZ. Nyersvas.** Glasgowban elég jelentékeny forgalom mellett a 3. számú Middlesborough-warránok ára a múlt héten 51 sh-ig hanyatlott. Az amerikai Egyesült-Államokból érkezett kedvezőtlen jelentések és a Balkánon fenyegető bizonytalanságok megcsappantották a vételkedvet. A készáru-üzlet azonban eddigelé nem igen szenvedett és különösen tavaszi, valamint nyári szállításra elég szép számmal érkeztek megrendelések. Middlesboroughban a gyárosok egyelőre ragaszkodnak árjegyzéseikhez, másodkézből azonban valamivel olcsóbban ajánlanak. *Mk.* (7). — **Drágul a vas.** Berlinből táviratozzák: Az orosz-lengyelországi bányák szindikátusa az áratkudonként 5 kopekkel emelte. A múlt év 10 első hónapjában a hivatalos statisztika szerint 29.231.000 pud nyersvasat termeltek, míg 1908. év első tíz hónapjában a nyersvas termelés 30.164.000 pudot tett. *Fm.* (39). — **Az amerikai vas és aczélpiaçz.** Newyorkból jelentik: Az Iron Age szaklap a múlt hét lefolyásáról a következőket írja: A nyersvastermelés január hóban 2.609.000 tonna volt a deczemberi 2.636.000 *t*-val szemben. A heti termelőképeség február 1-én 587.000 *t* volt, a január 1-éi 595.000 *t*-val szemben. Az aczéltrüsztt tárgyalásokat folytatott nagyobb mennyiségű Bessemervas megrendelése tárgyában, a mely márczius, április és május hónapokban volna szállítandó. Az ügylet megkötése, az árák esetét idézné elő. Virginiai nyersvasban olcsóbb árák mellett élénk az üzlet. Kovácsolt vasat ez év második felében való szállításra körülbelül a legutolsó árák mellett kötöttek. Az építkezésekhez szükséges aczélüzlete elég élénk volt gyengülő árák mellett. Pittsburgban 100 fontonként egy- és fél dollárért történtek megrendelések. *Us.* (35). — **SZÉNPIACZ. Amerikai koksziaciz.** A múlt hét folyamán Amerikában a koksziaciz az irányzat lanyha volt. Azonnali szállításra (átvétel a kokszioló-műben) az üzlet 2 dolláros alapon zárult. *Us.* (35). — **PETRÓLEUMPIACZ. Petróleumárak.** A Magyar petróleum-ipar r. t. gyártmányai a következő árban jegyeztetnek: Császárolaj 38, egykereszt jegyű petróleum 31, háromkereszt jegyű petróleum 29, kétkeresztjegyű petróleum 27.50 K, tiszta súlyú 100 kg.-ként. ingyen hor-

dóval, tiszta göngysuly, Budapest-Ferenczváros állomásra állítva, vagy budapesti gyárában átvéve. A *Budapesti ásványolaj-gyár r.-t.* árjegyzései a következők: Napjegyű (Standard) petroleum 27, A. B. C. (viztiszta) petroleum 28, Nobel petroleum 31, Császárolaj 37 K., hordóval együtt. *Mk.* (7). — (*Hesz Izidor és társa*) jelentése február 12-ről. Jegyzéseink: Standard petroleum 27 korona. 2. keresztes petróleum 27 korona. 3 keresztes petroleum 28 korona. 1 keresztes petróleum 30 korona. Amerikai császárolaj ottani finomítás 62 korona. Belföldi császárolaj 40 korona. Az árak 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett, 20 százalék göngysúllyal. a budapesti vasuti állomáshoz szállítva értendő. Carbolineum I. rendű 100 kg. 15 korona. Carbolineum II. rendű 100 kg. 13 korona. Baku gépolaj (orosz) 100 kg. 48 korona. Oliva gépolaj I. rendű 96 korona. Oliva gépolaj II. rendű 100 kg. 80 korona. Sűrített gépkenőcs I. rendű 100 kg. 68 korona. Sűrített gépkenőcs II. rendű 100 kg. 54 korona. Benzin közönséges 100 kg. 38 korona. Benzin szagtalan 100 kg. 50 korona. Ligroin 100 kg. 80 korona. *Bp.* (37).

Kartellek. | **A nemzetközi sínkartel föloszlása.** Berliini jelentések szerint a *Vossische Zeitung* arról értesül, hogy a nemzetközi sínkartel feloszlik. A felbomlás okát arra vezetik vissza, hogy az utóbbi években Angliában változatlanok maradtak az előállítási költségek, de a többi államokban drágult az előállítás s az angolországi művek ki akarják aknázni kedvezőbb helyzetüket. A magyar, valamint az osztrák vasművek nem tartoznak a kartelhez. *Us.* (33).

Statisztika. | **Aranytermelés Transvaalban.** Január hónapban a transvaali bányakamarához tartozó aranybányákban 579.743 unczia aranyat termeltek 2,462 591 font sterling értékben, míg az előző december hónapban az aranytermelés 583.209 unczia volt 2,477.316 font sterling értékben. A kamarához nem tartozó bányákban ugyanakkor 21.625 unczia aranyat termeltek 91.860 font sterling értékben, míg 1909. év decemberében 21.778 unczia aranyat termeltek 92.506 font sterling értékben. *Bp.* (36).

VERSENYTÁRGYALÁSOK. Öntött vascső szállítása. Debreczen sz. kir. város tanácsa versenytárgyalást hirdet légszuszgyárának 1910. évi öntöttvascső szükségletére. A szükséglet körülbelül 2250 f. m. 600—500—400—350—300— és 200 mm belső-tágasságú cső, mintegy 30 kocsirakomány. (E mennyiségnek mintegy 5%₀-a szabványos idomdarab lesz). Ugyanaz egyenes, mint az idomcsövek az I. táblázat szerinti karmantyús darabok legyenek, álló helyzetben öntve, forró állapotban kívül-belül kátrányozva és kátrányozás előtt 20 légkörnyomásra kipróbálva. Az öntésnél és nyomási próbánál joga van a városnak magát képviseltetni, valamint szállítás után a próbát megismételtetni. Egyenes csöveknél 3%₀, idomdaraboknál 5%₀ súlykülönbség van megengedve. Az árak 100 kg. értetnek Debreczen állomáson, frankó átadva. Az ajánlattevők csak alapárukat tüntessék ki ajánlatukban. Hazai gyártmányok egyenlő ár és minőség esetén előnyben részesülnek. A minta szerint kiállított zárt írásbeli ajánlatok 1910. évi február hó 28. napjának déli 12 órájáig adandók be Debreczen sz. kir. város pol-

gármesteri hivatalánál. Ovadék 4000 korona. Ajánlati mintákkal Debreczen sz. k. város világítási vállalatának igazgatósága szolgál. (Bővebb adatok a »Köszállítási Ertesítő« 1910. évi 6. sz. ban.) — **A selmecz-és bélabányai vízvezeték** hálózatának kibővítéséhez szükséges *csövek szállítására* és lefektetésére ajánlatot tettek: a csőszállításra Hasenörl Ede (Budapest) 18.867, Selmeczbányai légszeszgyár 20.533, Ulrich I. B. (Budapest) 20.850 K-val; a szerelésre Selmeczbányai légszeszgyár 12.943, Schwarz, Fried és Kolozs (Kassa) 7779, Matulya István (Feled) 3900 K-val. A csőszállításra *Hasenörl* Ede kapott megbízást, a csőfektetésre pedig Schwarz, Fried és Kolozs kassai mérnökök. *Mk.* (7).

Hírek.

Személyi hírek.

KINEVEZÉSEK. A magy. kir. pénzügyminister **Sántha László** és **Schwartz Gyula** m. kir. főmérnököket bányatanácsosokká, **Laczfalvi Ferencz** és **Szembratovics Sándor** kir. mérnököket főmérnökökké, **Cserveny Gyula**, **Mracsek Lipót** és **Széky János** segédmérnököket mérnökökké s **Burghardt József** főiskolai tanársegédet a X. fizetési osztályba nevezte ki. (Pm. 116,164/909. Selm. bányaug. 623/910. sz. r.) — A m. kir. pénzügyminister a nagyági m. kir. és társulati bányaműhöz **Pap László** segédmérnököt, bányamérnökké nevezte ki. *Bp. Kzl.* (38).

Schwartz Ottó dr. súlyosan beteg. *Schwartz Ottó* dr. ministeri tanácsos, nyug. főiskolai tanár, nagybetegen érkezett f. hó 17-én Budapestről, hol súlyos operációnak vetette magát alá, Selmeczbányára vissza. A magyar bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar, őszinte részvételt van a nagynevű beteg iránt és aggódva várja súlyos betegségéből való felépülését. *Lts.*

Híradások.

A pénzügyminister audienciája. Dr. Lukács László pénzügyminister minden hét szerdáján, délután négy órakor ad kihallgatást. *Us.* (37). — **Előadás a szénkérdésről.** A Vasuti és Hajózási Klubban a szén minőségének elbírálásáról tartott *Radnai* Simon gépészmérnök előadást. A nemzetközi szénpiacon, mondotta az előadó, rendkívüli mértékben foglalkoztatja az érdekelt köröket, hogy miképpen oldják meg a szénszállítások minőségi elbírálásának kérdését. Különösen aktuálissá vált ez az ügy az óta, hogy a szénhiány következtében a minőség nagymértékben való hanyatlásával a szénárak tetemesen emelkedtek úgy, hogy a fogyasztóknak tulajdonképpen kétszeres hátránnyal kell számolniuk. A magyar államvasutak, amelyek a szénmizériák következtében sok millió óra menő károkat szenvedtek a szénszállítások lebonyolítása körül, ezért új eljárást léptettek életbe, amely a szén egységárának szabályozásául a tudományos módszerekkel megállapítandó kalorikus értéket veszi alapul. Ez az újítás a hazai és külföldi nagy szénfogyasztóknál élénk visszhangra talált. Az ügy annál aktuálisabb, mert az

államvasutak a folyó évben már az új alapon kívánják az őszszes szükségletüket biztosítani. A sikerült előadásban *Radnay* érdekes fényt vetett a szénpiacz állapotára, majd a szén minőségének elbírálására vonatkozó módszereket ismertette és bírálgatta s tudományos és kísérleti alapon kimutatta a régebbi módszerek, nevezetesen a fütési próbák hátrányait, s mint megfelelő megoldást, a kalorimétrikus vizsgálati eljárást állítja oda. Az előadást nagyszámu és előkelő közönség hallgatta meg, melynek sorában ott voltak az államvasutak elnökhelyettese *Marx* János ministeri tanácsos, továbbá *Csatáry* Frigyes udvari tanácsos a Duna Gőzhajózási Társulat igazgatója, *Andreics* János ministeri tanácsos, az állami szénbányák központi igazgatója, és az államvasutak érdekelt szakosztályvezetőin kívül *majdnem az őszszes hazai bányavállalatok vezetői*. A szakértő közönség elismeréssel fogadta a magas színvonalon álló előadást. *Fm.* (39). — **Chorin Ferencz jubileuma.** A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság e hónap 24-én tartandó közgyűlésén fogja megünnepelni *dr. Chorin Ferencz* főrendi házi tagnak, a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság elnökének harmincz esztendő s elnöki jubileumát. A társaság amely sok tekintetben *Chorin Ferencz dr.*-nak köszönheti mai nagyságát és felvirágozását, méltó-módon igyekszik kivenni részét a jubileumból és a közgyűlés alkalmát ragadja meg elismerésének a kifejezésére. A társaság ez alkalomból megfestette a jubiláns életnagyságú arczképét. *Et.* (38). — **Bányavásárlás.** *Pokol Elek* bányabirtokos a *borpataki* Lipót bányát 512000 koronáért örök áron megvásárolta. A nagybányai m. kir. bányakapitányság f. hó 10-én ez alapon végérvényesen határozott a Lipót-bányatársaság feloszlása fölött. *Pokol Elek* egy-egy részvényért 4000 koronát adott. *Nv.* (7). — **A bányaadó-alap megállapítása** és az adóztatási javaslat megszerkesztése céljából, a bányaignazgatók a bányaművek 1907., 1908. és 1909. évekről összeállított számadásait, aprilis hó 1-éig az illetékes bányahatóságokhoz be-terjeszteni tartoznak. *Ab.* (7).

Bányászegyesületek.

A Magyarhoni Földtani Társulat f. hó 10-én du. tartotta meg az Akadémiában ezidei rendes *közgyűlését*. A tagok ez alkalommal egészen megtöltötték a nagy termet. A közgyűlést *Koch* Antal nyitotta meg, aki rövid viszapillantást vetett az egyesület múltjára s megállapította, hogy a társaság állandóan gyarapodik. A tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után iglói *Szontágh* Tamás dr. mondott emlékbeszédet *nagysúri Böckh Jánosról*, a társaságnak néhai nagyérdemű elnökéről Böckh első önálló munkáját 1866-ban adta ki, mikor a bécsi földtani intézet megbízásából Magyarország egyes vidékeinek geologiai térképét felvette. A földtani intézethez ennek alapításakor 1869. évben került, mint segédeológus és itt működött szakadatlanul, míg munkásságával végül az intézet igazgatójává küzdötte fel magát. Sok kiváló geologiai

alapotvető munkát irt. A nagy tetszéssel fogadott emlékbeszéd után *Timko* Imre mondott emlékbeszédet *Güll* Vilmosról, a társaságnak fiatalon elhunyt másodtitkáráról. Ezután *Lórenthey* Imre dr. főtitkár mutatta be jelentését, a melyben a társulat tavalyi működéséről beszámolt. A jelentés bőven foglalkozik a társulat néhai elnökének, *Szabó* Józsefnek emlékére alapított Szabó-emlékpályázattal, a melyet a múlt évben *Neubauer* Konstantin és *Frohner* Román nyertek el »A Röntgen kísérletek a geológiában« című közös művükkel. Az idén a Szabó-pályázatot újból kiírják, még pedig egy négyszáz és egy kétszáz koronás pályadíjjal. A tisztújító választás eredménye, teljes részletességgel a következő: A lelépő elnököt, *Koch* Antal egyetemi tanárt egyhangulag örökös tiszteletbeli taggá választották. Elnök lett *Schafarzik* Ferencz dr. m. kir. bányatanácsos, műegyetemi tanár 80 szavazattal; al-elnök *iglói Szontagh* Tamás kir. tanácsos, földtani intézeti aligazgató 71 szavazattal, első titkár *Papp* Károly dr. m. kir. osztálygeológus 53 szavazattal 32 szavazat ellenében, másodtitkár *Vogl* Viktor dr. geológus 73 szavazattal. A társulatnak *Lóczy* Lajos dr. egyetemi tanár, földtani intézeti igazgató, a m. kir. Földtani Intézet Stefánia-uti palotájában a szükséges helyiségeket rendelkezésre bocsátotta. A társulatnak egész ügyvezetését ezentúl *Papp* Károly dr. első titkár fog végezni. *Us.* (37).

Bányahatósági ügyek. | Az abrudbányai m. kir. bányabiztossága »Budapesti Közlöny«

f. év febr. hó 9-én kiadásra került 32. számának »Hivatalos Értesítőjé«-ben a következő *Hirdetések*-et bocsátotta ki. 151/1910. Hunyadmegyében Boicza községben a Szfregyel hegyben bányászkodó „*Szfregyel Mária*“ bányamű eddigi igazgatója Moldován Demeter elhalálózása folytán felelős igazgató nélkül maradván, az alulirott kir. bányabiztosság ezen bányamű részére a zalatnai m. kir. bányakapitányság 1910. évi 249. sz. utasítása szerint az ált. bt. 188. §-a alapján *igazgató választás* céljából f. évi márczius hó 22. napjának d. e. 10 órájára a bányabiztosság hivatalos helyiségébe *rendkívüli értekezletet* rendel, melyre a nevezett bányamű bejegyzett részbirtokosait és azok esetleges jogutódait oly értesítéssel hívja meg, hogy az értekezlet az osztrák polgári törvénykönyv a tulajdonközösségről szóló XVI. fejezetének 836. §-a értelmében fog megtartani. — (146/1910). Alsófehér megyében Veréspatak községben, az Orlai hegyben bányászkodó „*Orlai Szent János*“ bányatársulat eddigi igazgatója Szabó József; (148/1910). Alsófehér megyében, Bucsum községben a Herekoi hegyben bányászkodó „*Herekoi szt. Péter*“ bányatársulat eddigi igazgatója, David Juonucz; (147/1910). Alsófehérmegyében Bucsum községben Bai albe hegyben bányászkodó „*Ferencz József*“ bányatársulat eddigi igazgatója, dr. Mandel Pál és (149/1910). Alsófehér megyében Bucsum községben Baisora hegyben bányászkodó „*Baisora szt. György*“ bányatársulat eddigi igazgatója, Visa Juon l'George elhalálózása folytán, felelős igazgató nélkül maradván, az abrudbányai k. bányabiztosság ezen bányatársulatok részére a zalatnai m. kir. bányakapitányság 1910. évi 249. sz. utasítása szerint az ált. bt. 149 §. alapján *igazgató választás* céljából f. évi márczius hó 21. napjának d. e. 10. órájára; — márczius hó 21. napjának d. u. 2 órájára; — márczius hó 21. napjának d. e. 11. órájára és márczius hó 21. napjának d. u. 3. órájára, a bányabiztosság hivatalos helyiségébe

rendkívüli társgyűléseket rendel, melyekre a nevezett bányatársulatok bejegyzett részvényeseit és azok esetleges jogutódjait oly értesítéssel hívja meg, hogy az általános bányatörvény 153 §-a értelmében a társgyűlésen mindenki csak személyesen, vagy törvényes meghatalmazottja által élhet a szavazás jogával, a távolmaradók a megjelent társak határozataihoz csatlakozóknak fognak tekintetni. — **Az »Iglói« magy. kir. bányakapitányság** a Budapesti Közlöny f. é. 34.-nak »Hivatalos Értesítőjé«-ben az Iglón, 1910. évi január hó 20-án 130 sz. a. kelt következő „*Határozatot*“-ot, teszi közzé: Miután a gölniczbányai Zechen József Thurzó nevű bányatársulat tulajdonát képező, a bányakönyv löcsei II/D. k. 69. lapján nyilvántartott József Thurzó védőnevű bányaművet annak részvényesei üzemben nem tartják s a gölniczbányai m. kir. bányabiztosság 1909. évi május hó 21-én 433. sz. alatt kelt felhívása, valamint a kir. bányakapitányságnak 1905. évi szeptember hó 21-én 1931. sz. a. kelt birságoló határozata azon meghagyásának, hogy az elhalt Valko Viktor bányatársulati igazgató helyébe új meghatalmazottat jelentsenek be, a bányát művelésbe vegyék és az üzem eddigi elhanyagolását igazolják, az ismételten kitűzött 3—3 hónapi határidő alatt eleget nem tettek a bányakapitányság az ált. bt. 243 és 244. §-ai alapján a bányatársulatot 30 nap alatt egyetemleg megfizetendő 100 kor. pénzbirságban marasztalja el és újból felhívja, hogy a gölniczbányai kir. bányabiztosság felhívásának eleget tegyenek, mert ellenesetben a bányakapitányság a bányatársulat bányajogosítványát az ált. bt. 243. §-a értelmében el fogja vonni. — **Az abrudbányai m. kir. bányabiztosság** 1910. évi február hó 7-én kelt, a Budapesti Közlöny f. é. 36. számának »Hivatalos Értesítőjé«-ben 175/1910. sz. alatt a következő „*Hirdetést*“ tette közzé: A kir. bányabiztosság a Bucsum községben a Konczu hegyben bányászkodó »Szt. Háromság egy M. Magdolna« (Arama) czégű bányatársulat igazgatójának Bruck Albert budapesti lakosnak folyó évi 112. és 175. sz. a. érkezett kérelmére az általános bányatörvény 149 §-a alapján jelen hirdetéssel *rendkívüli társgyűlést* hív egybe. Ezen társgyűlés Abrudbányán, a kir. bányabiztosság hivatalos helyiségében 1910. évi márczius hó 19-én d. e. 10. órakor kezdődően fog megtartani, melyre a bányabiztosság a társulat részvényeseit s azok esetleges jogutódjait oly értesítéssel hívja meg, hogy a társgyűlésen kiki csak személyesen, vagy törvényes meghatalmazottja útján élhet az ált. bt. 153. §-a értelmében a szavazás jogával. Megjelent résztársak által hozott határozatok kihatnak a távolmaradottak jogára is. *A társgyűlés tárgyai:* 1. Igazgató jelentése. 2. A társulatot terhelő üzemből fizetések s adósságok számadásának előterjesztése. 3. Az igazgató fizetésének megállapítása 3 év időtartamára. 4. A társulati ügyész fizetésének megállapítása 3 év időtartamára. 5. Határozás az igazgató eddigi működésére adandó felmentvény fölött. 6. A társulatot terhelő adósságok törlesztése céljából pótrovattal kibocsátása felett való határozás. 7. A bányauzem megállapítása. 8. Bucsum Izbita községből a bányához vezető útnak használható állapotba hozatala iránt való határozás. 9. Az igazgató felhatalmazása kohó- és zúzómű felállítására. 10. Bányaadó fizetése. 11. Indítványok.

Társadalmi hírek. | **Kajlinger Mihály ünneplése.** *Kajlinger* Mihályt, a »Magyar Mérnök- és Építész-Egylet« köztiszteletben álló elnökét legmagasabb kitüntetése alkal-

mából lelkesen ünnepelték, f. hó 12-én este Budapesten, a Hungária-szálló külön termében rendezett banketten, nagy számmal összegyűlt kartársai. A mérnök- és építész-kar mintegy 150 főnyi jelenvolt kitűnőségének érzelmeit *Zelovich* Kornél, az egyesület volt főtitkára tolmácsolta. Felköszöntőt mondtak még *Fodor* István, *Söpkéz* Sándor és *Heltai* Ferencz, akiknek üdvözlő beszédére *Kajlinger* Mihály több ízben válaszolt. Az illusztris társaság a késő éjjeli órákig együtt maradt. *Us.* (37). — **A vizaknai csata 61. évfordulóját** f. hó 4-én fényesen ünnepelték meg *Vizaknán*: A város polgársága zászlók alatt vonult ki a honvédek sírjához. A tüzoltóság énekkara, Takács István áll. isk. igazgatótanító vezetése alatt több hazafias dalt és a Hymnust énekelték. Beszédet tartott Fosztó Dénes ref. lelkész és dr. Török Pál városi tisztii ügyész, alkalmi ódát szavalt *Novratil* György m. kir. mázsatiszt. Az ünnepély mély benyomást tett a hazafias körökre. *Mu.* (6). — **A vajdahunyadi vasgyári zenekar** f. évi február hó 13-án este 6 órakor a vasgyári vendéglő alsó helyiségeiben sikerült térzenét rendezett. *Vh.* (7). — **A gyalári m. kir. vasérczbánya tisztii s altisztii kara** a telepi bányász-zászló-alap javára február hó 5-én zártkörű táncmulatságot rendezett. Az összes bevétel 247'60 K. Kiadás 79'96 K volt úgy, hogy a jótékony-alap javára 167'64 K maradt. Jegymegváltás címén befolyt 49'20; felülfizetésekből befolyt 59'40 K. 322. *D.* — **HÁZASÁG. Teleki Kálmán dr.**, m. kir. kerületi bányarvos, február 14-én tartotta esküvőjét Ujvidéken, Stroné Irénnel. *Bp.* (37).

Vegyes hírek.

Az egysínű vasutról sok szó esik mostanság; angol és német lapok és nyomukban az elég világ sajtója széltében, hosszában zengi *Brennan*, illetőleg *Scherl* dicsőségét. Igazságtalanok volnánk azonban, ha mi is az ő dicsőségük hirdetőinek táborához csatlakoznánk anélkül, hogy meg ne emlékeznénk a gondolat legelső megtestesítőjéről. A „*Szabadalmi Szemle*“ 1. számából megtudjuk ugyanis, hogy a budapesti Műegyetem tudós profeszszora, *Zipernovský* Károly, nem kevesebb, mint húsz esztendő előtt (1890-ben) nem egészen azonos eszközökkel ugyan, azonban teljes tökéletességgel oldotta meg ezt a problémát. A kőbányai Ganz-féle vaggongyár tágas udvarán, kellő számú kanyarulattal és kitéréssel felszerelt 500 m hosszú pályát épített, amelyen a tervei szerint készült, személyszállításra alkalmas elektromos kocsii, egy egész éven át a legcsekélyebb zavar nélkül járt. Találmányának lényege az volt, hogy az alsó vezetékkü villámos vasuti vágányoknál alkalmazott csatornában az áramot vezető sínt a szokottnál erősebbre készítette és a pálya szintjén vezetett sínen járó kerekék között a csatornába erős karokat vezetett le, amelyek az aljukra erősített görgőkkel az áramot-vezető sínekre támaszkodtak s ezzel a kocsii stabilitását a legtökéletesebben biztosították. A kocsinak egy kicsinyített modellje a budapesti Műegyetem elektroteknikai laboratóriumában ma is látható. Hogy a kocsii a nyilvános forgalomba eddig nem került, az egyrészt illetékes köreinek indolenciájának, másrészt pedig a tudós feltaláló világszerte ismert más irányú, sokkal értékesebb elfoglaltságának tudható be. *Török* László „*Szabadalmi Szemléjé*“-nek az érdeme, hogy az egysínű vasut gondolatának, bennünket illető elsőbbségét, bebizonyította. *Lts.* — **A vajdahunyadi gimnázium ügyében** a m. kir. vasgyárak központi igazgatósága, az előkészítő bizottságnak a vasgyári főnök útján pártolólág felterjesztett kérésére, hathatós anyagi támogatást helyezett kilátásba. E támogatást költségvetésileg óhajtja biztosítani. Az előkészítő bizottság nagy ügyszeretettel munkálkodik a gimnázium létesítése ügyében úgy, hogy megvan minden remény arra, hogy már ez év szeptember hónapban megnyitható lesz. *Vh.* (7).

Hírek a külföldről. | **Uj aranymezők Dél-Afrikában.** Londonból jelentik: A »Daily Chronicle« szerint a papuai kormányzó értesítette a dél-afrikai köztársaságok központi kormányát, hogy hivatalnokai a Tiveri folyónál a német határ közelében sokat ígérő alluviális aranymezőket fedeztek fel és körülbelül öt mértföldnyi területet elzártak. *Pn.* (36). — **Uj naftaforrás.** Bakuból jelentik: Missanagie naftatelepein uj naftaszőkőforrás bugygyant elő, amely huszonnegy óránként átlag 100000 pud naftát ad. *Us.* (38).

Munkásügyek. | **MUNKÁSMOZGALMAK.** *Nerthumberlandból* jelentik, hogy a szénbányamunkásoknak a sztrájk kérdésében leadott szavazatai szerint 14.078 a sztrájk mellett, 13 687 ellene foglalt állást. Minthogy tehát a szükséges kétharmad többség nincs meg, az *általános bányászsztrájk elmarad.* *Bp.* (37). — **Az ausztráliai bányász-sztrájk véget ért.** Sidneyből jelentik: A déli kerületek bányamunkásai beszüntették mozgalmukat. Az északi kerületek bányászai e hónap 21-én kezdték meg ismét a munkát. *Bp.* (39).

Közlekedés. | **Drótkötélpálya Handlován.** A kereskedelemügyi minister a *Nyugotmagyarországi közszénbányar.-t.-nak Handlova* község határából kiindulólag Kis- és Nagylehota, Podhrágy, Feiső- és Alsóke-meacez, Bisztricsény, Nyitraszeg, Kis- és Nagykeresnye és Simony községek határain át az államvasutak *Nagybélicz* állomásához csatlakozóan vezetendő drótkötélpályára az előmunkálati engedélyt megadta. **Eperjes-sóvári villamos vasut.** Az Eperjesi villamvilágítási és erőátviteli r.-t. a Ganz-féle villamossági r.-t.-gal közösen előmunkálati engedélyt kapott Eperjes és *Soóvár* között létesítendő villamos vasutra. A vasut részletes terveit már kidolgozták és azok megvalósítása érdekében most folynak a tárgyalások. A vasut áramszükségletéről az eperjesi villamos telep gondoskodnék. *Mk.* (7). — **Poprádfelka-dobsinai vasút.** A kereskedelemügyi minister *Dobsina* r.-t város közönségének a m. kir. államvasutak *Dobsina* állomásából kiágazólag Istvánfalu, Imrichfalu, *Sztraczena*, *Dobsinajégbartang*, Pusztamező, Szépesvéghely, Hernádfalu és Szepestapolcza községek érintésével a cs. és kir. szab. kassa-oderbergi vasút Poprádfelka állomásáig vezetendő fővonalból és ezen vasutvonal Pusztamező állomásától Garamfő község érintésével a zólyombrezó-breznobánya-tiszolczi h. é. vasut Vereskő állomásáig vezetendő szárnyvonalból álló helyi-érdekű gőzmozdonyú vasútvonalakra kiadott előmunkálati engedélyt érvényét egy év tartamára meghosszabbította. *Rh.* (7). — **Uj drótkötélpálya.** A m. kir. kereskedelemügyi minister 1910. évi 6824/III. sz. leiratával a *Kolozsvári Közszénbánya-Részvénytársaság* Szolnok-Doboka vármegye *Szalona* község határában fekvő kőszénbánya-telepétől kiindulólag, a *kiskeresztesi* bányatelep érintésével és a Szamosvölgyi Vasut *Szurduk* állomásához csatlakozólag vezetendő drótkötélpályára az előmunkálati engedélyt egy év tartamára megadta. 339. K.

Irodalom.

Uj szabadalmi szaklap. *Szabadalmi Szemle* címmel, Budapesten, *Török László* hűes szabadalmi ügyvivő szerkesztésében, magyar- és német nyelven irott új havi folyóirat jelent meg január hó folyamán. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Rákóczi-út 30. Előfizetés egy évre 20 korona.

Szén- és vaskőbányászatban teljesen járatos 36 éves, 20 évi gyakorlattal bíró egyén, aki jelenleg is üzemvezetői állásban van, a bányamérést érti, függő kompaszszal és teodolittal egyaránt dolgozni tud, szakmányadást és az irodai teendőket önállóan végzi, több éven át robbanó gázzal küzdő szénbányánál működött, felmondatlan állását **üzemvezetői** vagy **főfelőri** alkalmazással felcserélni kívánja. Szives megkereséseket „262 Sz.” jelige alatt továbbit a szerkesztőség. 2-3

Selmecezi bányaiskolát jelesen végzett **== kőszénbányász,** ki már 25 évi gyakorlattal bír és 37 éves, családi viszonyai végett állását változtatni óhajtja. Ajánlatokat „283. Cs.” jelige alatt közvetít a szerkesztőség. 2-4

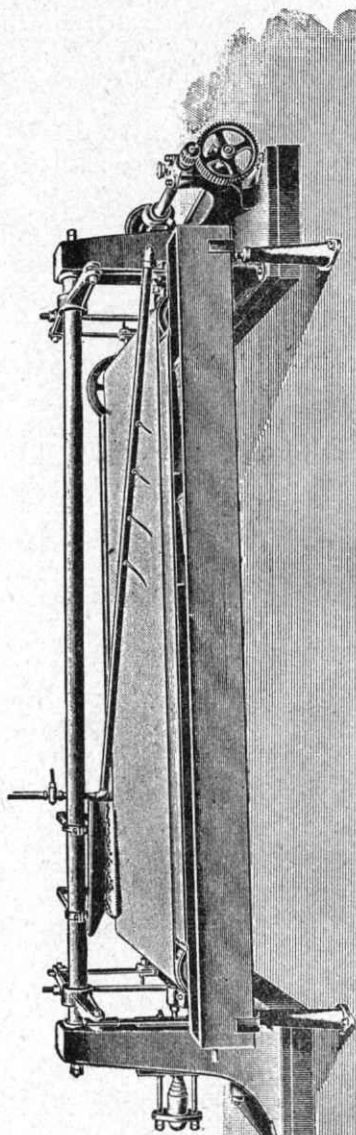
Bányaiskolai végzettséggel, 15 évi üzemi gyakorlattal és jó referenciákkal bíró 30 éves önálló művezető, helyi viszonyok miatt állását változtatni óhajtja. Keres (reális alapú oly vállalatnál, amelyenél jövőjét biztosíthatja) kisebb üzemnél **üzemvezetői,** nagyobb üzemnél **= főaknászi vagy számvevői=** állást. Beszél: magyarul, németül, románul és szlávul. Szives megkereséseket „272. L.” jelige alatt továbbit a szerkesztőség. 2-4

Kerestetik a főváros közelében levő barnaszénműhöz: **egy bányamérő=** havi 160 kor., szabad lakás, **egy rajzoló** havi 120 kor., fűtés- és világítással, továbbá szabadlakás, **=** fűtés és világítással. Az állások legkésőbb április hó 1-én elfoglalandók. Folyamodásokat, amelyekhez csakis okmánymásolatok és 20 filléres póstajegy csatolandó, „329. B.” jelige alatt továbbit a szerkesztőség. 1-3

Bányaiskolát jelesen végzett **bányafelőr,** gyakorlott **bányamérő,** kinek a bányamívelés terén is kellő gyakorlata van, jól ír és jól rajzol, felmondatlan állását családi okokból változtatni óhajtja. Szives ajánlatokat „331. O.” jelige alatt továbbit a szerkesztőség. 1-3

Szakképzett bányász, ki már harmincz évi gyakorlattal bír, fúrásoknál, kutatásoknál alkalmazva volt, sívó homokon áthatoló aknamélyítéseket végzett, kisebb mérői munkákat is el tud végezni; magyarul, németül, tótul és románul beszél, képzettségének megfelelő alkalmazást keres. Szives ajánlatokat „295 T.” jelige alatt továbbit a szerkesztőség. 1-3

Kachelmann Károly és fia gépgyára Vihnye

Érczelőkészítőművek. — **Zúzóberendezések.** — Legujabb szerkezetű aprítógépek, osztályozósíták, mosódobok, ülepítőgépek, szab. **Bartsch-féle kör-lőkőszérek,** szab. **Humbold-féle rázószérek.** — **Ponyvásszérek** stb. **Aknatornyok** és **aknaberendezések.** — Villamos és gőzhajtású **szállító-gépek.** — Dugattyús és centrifugál **bányaszivattyúk.**

5-52

MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

VILLAMOSSÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

41-52

Budapest, V., Lipót-körút 5.
Telefon szám: 211. és 212.

———— Gyár: Pozsonyban.
Távírat ezim: Siemenschuckert.

Készít: Villámos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Elektrolytikus berendezéseket. Villámos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanyagot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítékokat, wattórászámlálókat (Schuckert-rendszer), vezetékberendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket. Iv-lámpa-szeneket. — Különlegességek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villámos fűrógépek, villámos bányafűrógépek, villámos berendezések mezőgazdasági és ipari czélokra.

Angló-American

finom angol úri szabóterem

Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám I. em.

A legegánsabb és legfinomabb úri öltönyöknek és felöltőknek egyedül az **Angló-American** czég a speciális készítője, kizárólag angol kelméből. 5-52

== Készpénz, valamint amerikai hitelrendszer. ==

Pénzkölcsön!!

Vidéki szilárdan épített **bérházakra**: 10-50 évi törlesztésre 5%-os kamatozás mellett, a becsérték 55%-át. **Földbirtokokra**: 10-60 évi törlesztésre 4%-os kamatozás mellett, a becsérték 70%-át. **Drága kölcsönöket konvertálunk**. Beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokív. **Tisztviselőkölcson**: 10-30 év törlesztésre 6%-os kamatozás mellett. **Megszerezzük a legmagasabb kölcsönt**
Közlendő: életkor és szolgálati idő. Személyhitel 200 koronától 20.000 koronáig 8%-os kamatozás mellett.

Orsz. Hitel- és Kölcsönszerző-Vállalat Igazgatósága

VI. kerület, Izabella-utca 67. szám.

Telefon: 101-28.

Alapítattott: 1898. évben.

Felvilágosítás díjmentes. = Válaszbélyeg.

8-52

A Központi Váltóüzlet Részvénytársaság

Budapest, (V. ker., Szabadság-tér 3.)

Mindennemű értékpapirokat, sorsjegyeket, ércpénzeket, külföldi pénznemeket, a mindenkori hivatalos napi árfolyamon vesz és elad.

A hirdetésekre való reflektálásakor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Stein Sándor

műszaki szijgyártó műhely.

BUDAPEST, VIII., Köztemető-ut 12a.

☛ Ő Felsége a szerb király udvari szállítója. ☚

Ajánlja t. cz. bányatulajdonosoknak saját készítményü bányabőr felszereléseket u. m. mindennemü mentő-öveket zárcapocscsal előírasosan készítve. Mászó-öveket, biztonsági övek, bánya bőr-ruhák eredeti Cromm-bőrből, füst álcokat többféle mintákban. Lószer-számokat és mindennemü tűzoltósegéd-eszközöket. **Árjegyzéket kívánatra küldök.**

9-52

Alapított 1888. évben

Alapított 1888. évben

REFORM

tudakozó- és inkaszszó-intézet

tulajdonos:

Székely Sándor

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 66. szám.

Kereskedelmi és magán információk legmegbízhatóbban beszerezhetők jutányos díjak mellett.

Külön inkaszszó osztály

9-52

ROHONCZY J.

PARCELLÁZÓ ÉS INGATLAN ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-ÚT 17. SZÁM.

Birtokok parcellázását saját költségeimmel fedezem, úgyszintén azok elcserélését esetleg eladását csekély díj ellenében pontosan és lelkiismeretesen eszközölöm. Aki házáat, birtokát eladni vagy :: elcserélni óhajtja, forduljon hozzám. ::

7-52

Minden tudakozódásra irodám készséggel díjtalanul megadja a kellő felvilágosítást.

FOGAK

szájpadlás és gyökerek eltávolítása nélkül 4 koronától feljebb,

:: **10 ÉVI JÓTÁLLÁSSAL.** ::

Az általam készített és a párisi fogorvosi akadémia kiállításán kitüntetett fogak rágásra kitűnően használhatók, könnyen megszokhatók, a beszédben semmiféle zavart nem okoznak, szagot, ízt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők és a valódi fogakat teljesen pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedüli :: speciális készítője ::

SCHATZ JENŐ

TEKHNIKAI FŐNÖK

7-52

Budapest, VII., Wesselényi-utca 60., I. 4. szám.

Fogorvosi intézet — Rendelés egész napon át este 8 óráig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Szakorvosi rendelés fog- és szájbeteg részére.

Fogtömések a leg gondosabb kezeléssel. Speciális, fájdalommentes fogműtétek. Régi rozsfog :: sorok átalakítása megvárható. **Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.** Mérsékelt árak. ::

A hirdetésekre való reflektálásakor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

! Villamos zseblámpa !

Mindenkor használatra készen. Gyenge nyomás az
:: újjal és élénk villamos fény árad szét. ::

Teljesen veszélytelen!

Könnyen és kényelmesen hordható a zsebben és évekig használható.
A villamos battéria, ha már felhasznált, újjal helyettesíthető.

== Ára teljes felszereléssel 3 korona. ==

Nagyító lencsével 4 K.

Battéria 1 K.

Szétküldés utánvétellel.

5-52

Neumann József

Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 16. szám.

Beretváld önmagadat

az amerikai biztonsági beretva-készülékkel

Ez a világon a legkellencebb használ-
latu és a legjutányosabb készülék! A
gyakorlatlan kéz is leveszi kifogástal-
anul a legkeményebb szakált gyorsan,
simán. Még sötétben is biztosan és
veszélytelenül beretválkozhatunk.
Egyedüli védelem az undorító ragályok,
mint például a szakálsömör ellen. A
készülék használatra készen, legfino-
mabban ezüstözve, portómentesen csak
5 korona 20 fillérbe kerül s a pénz
betöltése ellenében, vagy utánvétel
mellett rendelhető: 8-52

D. E. Scheffer

Budapest, VII. ker., Baross-tér 13. sz.

A készüléket csak egyszer kell megvenni,
készültsége kitünő és egy emberéleten
át kitart. 1907-ben 50.000 darab kelt el.

Igen sok elismerő levél.

A hirdetésekre való reflektálásor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos, szab. ablak-
szellőztető-készülék és önműködő
:: zajnélküli ajtócsukó-készítő ::

Szabadalmi sz. 16794.

Költségvetések ingyen

BUDAPEST

VIII., József-utca 14. sz. 7-52

Mérték-vétel végett szives-
kedjék hozzám fordulni.

Ablakszellőztetők ára:

Legnagyobb, legnehezebb és díszes	25 - K
Rendes ablakok iskolák, intézetek, magánlakásokhoz.	13 - K
Könnyebb szimpla ablakokhoz	9 - K
Klozetablak	7-60 K

3500 darab már használatban van.

Ablakszellőztető készülékeimet a következő nevesebb helyeken használják: Nemzeti Kaszinó,
Keresk. ministerium, Ref. főgimnázium, M. kir. Ludovika, Kispesti áll. elemi iskolákban s
több kórház és iskolában és vidéken is kitűnőnek bizonyultak.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Irodakabátok ○ ○ ○ ○

Raktárköpenyegek ○ ○

Mindennemű indigókék

munkásöltönyök

minden szakmának

GOLDFARB MANÓ

specziálista.

Budapest, VII. kerület, Kertész-utca 23. szám.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 10-52

Pályázat.

8349/I. 910. sz. *Érczmósmestert keresünk*, ki bányaiskolát végzett. érczeknek lökő- és forgó-széreken való feldolgozásában teljes jártassággal és önállóan dolgozni bír és katonai kötelezettségének már eleget tett.

A pályázatok iskolai és szolgálati bizonyítványokkal, illetve azok másolataival, valamint egy a pályázó testi épségét igazoló orvosi bizonyítvánnyal szerelendők fel és annak felemlítésével, hogy pályázó jelenleg mily javadalmazással bír, esetleges alkalmaztatásánál mily fizetési igényeket támaszt, mily nyelveket beszél és ír, és nős-e vagy nőtlen, „*A szabadalmazott osztrák-magyar államvasút-társaság bányafelügyelősége Anina (Krassó-Szörény megye)*” címre küldendők.

Szabadalmazott osztrák-magyar állam vasút-társaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága.

1-4

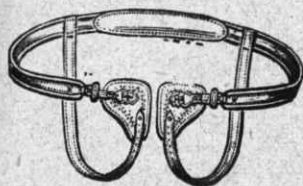
FUCHS SÁNDOR

épület- és műlakatos-mester
Budapest, VII., Kisdiófa-utca 8.

Elvállal mindennemű lakatos- és mechanikai munkákat, úgy mint: épület vasalását, rolót, napellenzőket és disztrácsozatokat, tűzhelyeket felelősség mellett és villanyszereléseket. Költségvetést és rajzokat díj nélkül küldök.

3-52

PAULOVITS JÁNOS

Cs. és k. sz. orvosi kötszerész.
Patent sérvkötő, háskötő köldök-
kötő.

Budapest, VII., Akácza-u. 24. szám, földsz.

Erős bányasérvkötők, érszorítók, háskötők, vesetartók, műlábak, műkezek, támgépek, érharisnyák, egyenesstartók, valamint mindennemű orthopádiai kötszerek lejutányosabb árban. 3-26

Árjegyzés ingyen és bérmentve. — Mindn saját készítménye.

Előfizetőink

számára alábbi kedvezményeket sikerült kieszközölnünk.

I. Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a *Budapest VIII., Főherceg Sándor-utca 30. sz.* alatt levő **Magyar Otthont**. Mérsékelt árban (már 3 K-tól feljebb) teljes ellátást, külön bejárattal, szépen burkolozott szobákat lehet ott bérelni. A „*Jó szerencsét*“ minden személyes előfizetője külön-külön kiállítandó igazolvány alapján jogosítva lesz 50% engedményre a szoba és 10% engedményre a vendéglő áraknál. A szoba ára 1 K 50 f-nél kevesebb és 3 K-nál több nem lehet, világítást és takarítást beleértve. — Igazolványért a szerkeztőséghez kell fordulni, ami legegyszerűbben az előfizető díjak beküldése alkalmával történhet meg.

II. Az **Egyetértés** politikai napilapot, mely a legjobban értesült nagy magyar lapok sorában igen előkelő helyet foglal el és naponként 3000 példányban jelenik meg, *tisztelt előfizetőink, rendkívül kedvezményes áron, negyedévenként 6 koronáért rendelhetik meg.* Az előfizetési pénzek az „*Egyetértés*“ politikai napilap, kiadóhivatalához, *Budapest, VI., Eötvös utca 32.*, postautalványon küldendőek be. Lapunkra való hivatkozás kívánatos.